RESOLUCIJA EVROPSKEGA PARLAMENTA (EU) 2021/1642

z dne 29. aprila 2021

s pripombami, ki so del sklepa o razrešnici glede izvrševanja proračuna Evropskega organa za vrednostne papirje in trge (ESMA) za proračunsko leto 2019

EVROPSKI PARLAMENT,

— ob upoštevanju sklepa o razrešnici glede izvrševanja proračuna Evropskega organa za vrednostne papirje in trge za proračunsko leto 2019,

— ob upoštevanju člena 100 in Priloge V Poslovnika,

— ob upoštevanju mnenja Odbora za ekonomske in monetarne zadeve,

— ob upoštevanju poročila Odbora za proračunski nadzor (A9-0093/2021),

A. ker je na podlagi poročila o prihodkih in odhodkih ([1]) Evropskega organa za vrednostne papirje in trge (v nadaljnjem besedilu: organ) njegov končni proračun v proračunskem letu 2019 znašal 47 379 354 EUR, kar je 7,21 % več kot leta 2018; ker se organ financira s prispevki Unije (28,73 %), prispevki nadzornih organov držav članic (45,76 %) in pristojbinami, prejetimi od nadzorovanih subjektov (24,33 %);

B. ker je Računsko sodišče v poročilu o zaključnem računu organa za proračunsko leto 2019 (v nadaljnjem besedilu: poročilo Računskega sodišča) navedlo, da je prejelo razumno zagotovilo o zanesljivosti računovodskih izkazov organa ter o zakonitosti in pravilnosti z njimi povezanih transakcij;

Upravljanje proračuna in finančno poslovodenje

1. z zadovoljstvom ugotavlja, da je stopnja izvrševanja proračuna zaradi proračunskega spremljanja v proračunskem letu 2019 znašala 99,95 %, kar je nekoliko manj (0,03 %) kot leta 2018; ugotavlja, da je stopnja izvrševanja plačil znašala 88,77 %, kar je 0,11 % manj kot leto prej;

2. je seznanjen z ugotovitvijo iz poročila Računskega sodišča, da organ v skladu z veljavno uredbo o pristojbinah bonitetnim agencijam in repozitorijem sklenjenih poslov zaračunava pristojbine in da lahko s slednjimi krije le odhodke, povezane z obračunanimi pristojbinami; je seznanjen z ugotovitvijo Računskega sodišča, da so obračunane pristojbine presegle povezane stroške, tako da je nastal presežek; opaža, da je organ sicer upošteval smernice, ki jih je v zvezi s tem pripravila Komisija, vendar lahko presežki in primanjkljaji privedejo do navzkrižnega financiranja dejavnosti v posameznem proračunskem letu; ugotavlja, da organ v svojem odgovoru navaja, da ni prišlo do obsežnejšega in ponavljajočega se navzkrižnega financiranja v njegovem proračunu in da so odstopanja pri stroških nadzora v letu 2019 znašala 2,8 % za bonitetne agencije in 1,8 % za repozitorije sklenjenih poslov; poziva organ, naj navzkrižno financiranje še omeji;

3. ugotavlja, da Računsko sodišče v svojem poročilu navaja, da je proračun organa v letu 2019 vseboval prispevke pristojnih nacionalnih organov v znesku 1 363 258 EUR, ki je bil le ocenjen in nikoli prilagojen dejanskemu stanju; je seznanjen z odgovorom organa, da sta bila izračunana tako ocenjeni kot dejanski znesek, vendar navodila Komisije (Ares(2016)2772696) o pokojninskih prispevkih določajo, da agencije deleža pristojnih nacionalnih organov pri teh prispevkih ne bi smele prilagajati dejanski ravni, ter da je bila razlika med dejanskim in ocenjenim zneskom pokojninskih prispevkov pristojnih nacionalnih organov v letu 2019 zelo majhna, in sicer 27 888 EUR;

([1]) UL C 107, 31.3.2020, str. 233.

4. ugotavlja, da Računsko sodišče v svojem poročilu navaja, da pristojbine, ki se v skladu z veljavno uredbo o pristojbinah zaračunavajo bonitetnim agencijam, temeljijo na njihovih prihodkih pravnih oseb, ne prihodkih skupin ali skupin povezanih subjektov, zato lahko agencije te pristojbine zmanjšajo ali se jim povsem izognejo tako, da prihodke, ki so jih ustvarile v jurisdikciji Unije, prenesejo na povezane subjekte zunaj Unije, finančnih posledic te luknje v zakonodaji pa ni mogoče izračunati; ugotavlja, da Računsko sodišče v poročilu sicer navaja, da je organ uredbo uporabljal pravilno ter da je omenjeno tveganje odkril in o njem obvestil Komisijo; ugotavlja, da organ v svojem odgovoru navaja, da bo dejavno sodeloval v vseh pobudah za odpravo vrzeli v zadevni uredbi o pristojbinah;

5. ugotavlja, da Računsko sodišče v svojem poročilu navaja, da je organ v zvezi z izračuni pristojbin za repozitorije sklenjenih poslov predložil mnenje neodvisnih revizorjev, da so njihovi računovodski izkazi za leto 2018 resničen in pošten prikaz stanja, vendar so neodvisni revizorji predložene informacije o številu poslov, ki so bile repozitorijem sporočene v letu 2018, in številu evidentiranih odprtih poslov na dan 31. decembra 2018 pregledali samo deloma; ugotavlja, da organ v svojem odgovoru navaja, da nima pravne podlage, da bi od repozitorijev sklenjenih poslov zahteval neodvisne revizije teh številčnih podatkov, in da je Komisiji predlagal, naj spremeni delegirano uredbo o pristojbinah za repozitorije sklenjenih poslov, da bi izračun uskladili s priporočili službe Komisije za notranjo revizijo; ugotavlja, da organ v svojem odgovoru navaja, da je v letu 2019 največji repozitorij sklenjenih poslov prostovoljno zagotovil potrdilo neodvisnega revizorja za vsa merila, uporabljena pri izračunu;

Uspešnost

6. z zadovoljstvom ugotavlja, da organ nekatere ukrepe, kot so ključni kazalniki uspešnosti, uporablja za ocenjevanje dodane vrednosti svojih dejavnosti in drugih ukrepov za boljše upravljanje proračuna, kot je število opravljenih strokovnih pregledov, število analiziranih tveganj in stopnja realizacije proračuna;

7. ugotavlja, da je organ dokončal 95 % dejavnosti iz letnega delovnega programa za leto 2019, kar je 5 % več kot v letu 2018;

8. je seznanjen, da organ skupaj z Evropskim bančnim organom (EBA) in Evropskim organom za zavarovanja in poklicne pokojnine (EIOPA) tvori del skupnega odbora, katerega namen je zagotavljati medsektorsko skladnost in skupna stališča v zvezi z nadzorom nad finančnimi konglomerati in drugimi medsektorskimi vprašanji; je seznanjen tudi, da si organ z Agencijo Evropske unije za železnice deli računovodjo in skupaj z drugimi agencijami sodeluje v številnih skupnih javnih naročilih, pri čemer si vedno prizadeva, da bi prek sodelovanja izboljšal učinkovitost; močno spodbuja organ, naj dejavno išče možnosti za nadaljnje in širše sodelovanje z vsemi agencijami Unije;

9. pozdravlja prizadevanja organa za bolj usklajeno nadzorno ureditev celotnega evropskega finančnega sistema; poudarja, da ima organ pomembno vlogo pri skrbi za stabilen, dobro povezan, učinkovit in varen finančni trg; opozarja na pomen varstva potrošnikov v Uniji z zavzemanjem za poštenost in preglednost na trgu proizvodov in finančnih storitev ter se veseli novic o ukrepih, ki bodo sprejeti v tej smeri, med drugim ukrepih v odgovor na izzive, ki jih prinaša digitalizacija gospodarstva, in ukrepih za vzdržnost;

10. poudarja, da se mora finančni sistem ustrezno odzivati na izzive za finančno vzdržnost, evropski zeleni dogovor in Pariški sporazum; zato pozdravlja prizadevanja organa, da bi v proračunu za leto 2020 predvidel dodatne ekvivalente polnega delovnega časa, da bi lahko uresničil svoj novi mandat na področju vzdržnosti; v drugi polovici leta 2021 pričakuje novice o napredku na tem področju;

11. poudarja, da je organ dobil večja pooblastila za neposredni nadzor in pospeševanje konvergence; pozdravlja dodelitev teh nalog, vendar svari, da mora biti ta proces postopen in nepretrgan, da bo lahko učinkovit;

12. poudarja, da v nekaterih primerih pri mandatih, sprejetih na prvi zakonodajni stopnji, niso upoštevani minimalni roki, v katerih organ lahko opravi delo, potrebno za oblikovanje in sprejem ukrepov na drugi stopnji, zaradi česar je nujno prerazporediti vire, prihaja pa tudi do zamud pri izvajanju nekaterih ukrepov;

13. priznava, da se zdi sestava odbora nadzornikov primerna za regulativne naloge organa, manj pa za njegovo nadzorno vlogo; ocenjuje, da organ ni sposoben pridobiti dovolj točnih informacij od finančnih ustanov, zaradi česar je ovirano izvajanje več njegovih nalog;

14. poudarja, da mora organ pri opravljanju svojih dejavnosti posebno pozornost nameniti zagotavljanju skladnosti s pravom Unije, spoštovanju načela sorazmernosti, kjer je to mogoče, in upoštevanju temeljnih načel notranjega trga; pozdravlja ustanovitev svetovalnega odbora za sorazmernost, ki bo nadziral izvajanje tega načela, in pričakuje, da bo prejel predlog za metodologijo, po kateri bo ta odbor pripravil svoj prispevek za letni delovni program odbora; poudarja, da bi moralo biti načelo sorazmernosti vodilno načelo pri delu organa, kjer je to ustrezno;

15. ugotavlja, da so bili proračunski in kadrovski viri organa interno prerazporejeni, saj se njegovo delo od regulativnih nalog vse bolj preusmerja k izvrševanju in uporabi zakonodaje Unije; poudarja, da bo ozko osredotočenje na mandat, ki ga je podelil zakonodajalec Unije, omogočilo učinkovitejšo in smotrnejšo rabo virov; opozarja, da je za učinkovit nadzor bistveno to, da lahko organ sprejema ukrepe za prilagoditev morebitnim tveganjem oziroma težavam na trgu; ugotavlja, da bi bilo treba zaradi vse večjih pristojnosti organa postopoma in stalno ustrezno povečevati tudi njegov proračun; meni, da bo treba zaradi nalog, ki jih bo organ med drugim dobil na osnovi strategije za digitalne finance, pa tudi nalog v boju proti pranju denarja prilagoditi njegovo financiranje; poudarja, da je treba organu nujno dodeliti dovolj sredstev, da bo lahko svoje naloge izvajal na ustrezen in učinkovit način;

16. pozdravlja poročilo organa z dne 3. novembra 2020 o hitrem medsebojnem strokovnem pregledu upoštevanja smernic o izvrševanju finančnega poročanja (ESMA/2014/1293) s strani nemškega zveznega urada za nadzor finančnih storitev (BaFin) in skupine za izvrševanje finančnega poročanja (FREP) v zadevi Wirecard; ugotavlja, da je to poročilo razkrilo hude pomanjkljivosti pri tržnem in institucionalnem nadzoru, zlasti v zvezi z varstvom vlagateljev in integriteto trga; organu predlaga, naj izkušnje s to afero upošteva v svojih smernicah in pri strokovnih pregledih o upoštevanju teh smernic; poziva Komisijo, naj predlaga ukrepe za nadaljnjo harmonizacijo pravil Unije o finančnem nadzoru;

17. je seznanjen s preiskavo o sistemih trgovanja z dividendno arbitražo, na primer cum-ex ali cum-cum, kot je Parlament zahteval v resoluciji z dne 29. novembra 2018 o aferi cum-ex: gospodarski kriminal in vrzeli v veljavnem pravnem okviru ([2]); je zadovoljen, da je bila preiskava o integriteti teh specifičnih dejavnosti na finančnih trgih temeljita;

18. meni, da bi moral organ upoštevati nove digitalne izzive in izzive v zvezi z vzdržnostjo; meni, da mora uresničevanje teh zastavljenih ciljev in njihovo vključevanje v regulativni in nadzorni okvir vedno prispevati h krepitvi trga, pri tem pa ne sme škodovati njegovi konkurenčnosti in ne sme pretirano obremeniti tržnih akterjev, zlasti ne malih in srednje velikih; meni, da je treba za spremljanje uresničevanja teh ciljev predvideti zadostna sredstva;

Kadrovska politika

19. ugotavlja, da je bil kadrovski načrt na dan 31. decembra 2019 uresničen 73,81-odstotno, saj je bilo zaposlenih 155 od 210 začasnih uslužbencev, odobrenih v proračunu Unije (leta 2018 je bilo odobrenih 156 delovnih mest); ugotavlja, da je razmeroma nizko stopnjo izvrševanja kadrovskega načrta mogoče pojasniti s tem, da sta bila pregled evropskih nadzornih organov in Uredba (EU) št. 648/2012 Evropskega parlamenta in Sveta ([3]) (uredba o infrastrukturi evropskega trga) sprejeta pozneje, kot je bilo predvideno, organu pa bi dovolila zaposlitev dodatnih uslužbencev; ugotavlja tudi, da je za organ v letu 2019 delalo 68 pogodbenih uslužbencev in 10 napotenih nacionalnih strokovnjakov;

([2]) UL C 363, 28.10.2020, str. 102.
([3]) Uredba (EU) št. 648/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4. julija 2012 o izvedenih finančnih instrumentih OTC, centralnih nasprotnih strankah in repozitorijih sklenjenih poslov (UL L 201, 27.7.2012, str. 1).

20. pozdravlja novico, da se je organ približal uravnoteženi zastopanosti spolov v upravnem odboru (6 moških in 5 žensk) in med zaposlenimi (52 % moških in 48 % žensk); se z zadovoljstvom seznanja s poročilom o uravnoteženi zastopanosti spolov v višjem vodstvu (1 moški in 1 ženska); pozdravlja namero organa, da bo objavil ožji izbor kandidatov za svojega predsednika, na katerem bosta vsaj ena ženska in en moški, in ga poziva, naj to stori tudi pri imenovanju svojega izvršnega direktorja; poziva organ, naj se zgleduje po pobudah Evropske centralne banke, ki je predlagala interne programe za napredovanje žensk in večjo raznolikost zaposlenih;

21. ugotavlja, da je stopnja fluktuacije zaposlenih organa znašala 5 %, kar je v skladu z njegovim ciljem, da ne bo presegla 10 %;

22. ugotavlja, da je organ sprejel politiko o zaščiti človekovega dostojanstva in preprečevanju nadlegovanja; ugotavlja, da kadrovski oddelek organa vsako leto pripravi poročilo o dejavnostih organa za preprečevanje nadlegovanja na delovnem mestu; ugotavlja tudi, da kadrovski oddelek organa in zaupni svetovalci organizirajo redna srečanja za ozaveščanje;

23. meni, da imajo zaposleni v organu izkušnje tako v javnem kot v zasebnem sektorju, kar je koristno zanj; meni, da bi bilo treba sisteme izkoristiti tako, da bi pritegnili nadarjene posameznike iz zasebnega v javni sektor in obratno, pri tem pa upoštevati nujno potrebna varovala za spodbujanje neodvisnosti obeh sektorjev; meni, da bi morali spoštovanje pravil na tem področju nadzorovati skupni organi Unije in pri tem upoštevati okoliščine v posameznih primerih;

24. z zaskrbljenostjo se seznanja z ugotovitvijo Računskega sodišča, da organ pomanjkanje delovnih mest kompenzira s svetovalci in začasnimi agencijskimi delavci, zaradi česar obstaja tveganje, da ne bo mogel ustrezno nadzirati zapletenih nalog, ki jih opravljajo zunanji izvajalci, in da bo zaradi nejasnih odgovornosti prišlo do pravdnih postopkov v zvezi s pogodbenimi razmerji; ugotavlja, da organ upošteva priporočila Računskega sodišča iz prejšnjih let in da s podjetji IT sklepa takšne pogodbe, ki omogočajo napotitev začasnih agencijskih delavcev namesto opravljanja natančno določenih storitev ali proizvodov IT; ugotavlja, da uporaba pogodb o storitvah IT za napotitev delavcev ne bi bila v skladu s socialno- in delovnopravnimi določbami Unije, zaradi nje pa bi bil organ izpostavljen pravnim tveganjem in tveganjem za ugled; ugotavlja, da organ v svojem odgovoru navaja, da so bila morebitna tveganja v zvezi s tem omejena in da je uvedel vse potrebne postopke, da bi preprečil zmešnjavo glede opravljanja storitev IT in napotitve agencijskih delavcev v pogodbah; poziva organ, naj poskrbi, da v pogodbah ne bo zmede med javnim naročanjem storitev in najemanjem začasnih agencijskih delavcev;

Javna naročila

25. je seznanjen s prizadevanji organa, da bi povečal učinkovitost s skupnimi postopki javnega naročanja z drugimi agencijami; je seznanjen, da je leta 2019 skupaj z Evropskim bančnim organom podpisal okvirno pogodbo o svetovanju glede upravljanja objektov in da zdaj skupaj s tremi agencijami, ki imajo sedež v Franciji, vodi postopek javnega naročanja za storitve začasnih agencijskih delavcev;

Preprečevanje in obvladovanje nasprotij interesov ter preglednost

26. ugotavlja, da 25,41 % proračuna organa izvira iz pristojbin, zaračunanih subjektom, ki jih nadzoruje; ugotavlja, da so bili izvedeni ukrepi za ublažitev vseh nasprotij interesov ter da so te strukture in postopke revidirali organi Unije in zunanji revizorji; poziva organ, naj organu za podelitev razrešnice še naprej poroča o ukrepih, ki jih je sprejel za preprečevanje nasprotij interesov; je seznanjen z mnenjem organa, da bi prišlo do neučinkovitosti in da bi bilo tveganje za netočnost in napačne izračune večje, če bi pristojbine pobirala Komisija, kar bi škodilo njegovemu ugledu;

27. pozdravlja nadaljnje ukrepe, ki so bili sprejeti za preglednejše delovanje organa, tako da se poroča o sestankih, ki jih imajo uslužbenci organa z zunanjimi deležniki; pozdravlja tudi, da se objavljajo na spletnem mestu organa;

28. pozdravlja, da organ objavlja življenjepise in izjave o interesih svojega višjega vodstva;

29. opozarja na pripombe in ugotovitve, ki jih je organ za razrešnico navedel v resoluciji, s katero je pospremil sklep o razrešnici za organ za proračunsko leto 2018, in zadevajo problem nasprotij interesov, ki je posledica pojava „vrtljivih vrat“, ter poudarja, da bi morale agencije imeti enoten pristop; poziva organ, naj organu za podelitev razrešnice poroča o doseženem napredku;

30. poudarja, kako pomembna je odprta, učinkovita in neodvisna uprava za vse agencije Unije in Unijo kot celoto; opozarja na resolucijo Evropskega parlamenta z dne 16. januarja 2020 o institucijah in organih ekonomske in monetarne Unije: preprečevanje nasprotij interesov po koncu zaposlitve v javnem sektorju ([4]) ter odločbo evropske varuhinje človekovih pravic z dne 18. novembra 2020 in njena priporočila z dne 7. maja 2020 v zadevi 2168/2019/KR; opozarja pa, da je za reševanje teh vprašanj potreben poenoten pravni okvir; poziva organ, naj začne izvajati priporočila Evropskega varuha človekovih pravic v zadevi 2168/2019/KR, pri čemer naj po potrebi uporabi možnost, s katero lahko svojim višjim uslužbencem prepove, da bi se po koncu mandata zaposlili na določenih delovnih mestih, pri tem pa naj določi merila, v skladu s katerimi se lahko uslužbenci zaposlijo v zasebnem sektorju, s temi merili kandidate za višja delovna mesta v organu seznani že ob prijavi in uvede notranje postopke, s katerimi bo zagotovil, da bo, kadar uslužbenec zamenja delovno mesto, njegov dostop do zaupnih informacij nemudoma ukinjen; prav tako poziva organ, naj razmisli o podaljšanju obveznega 12-mesečnega prehodnega obdobja za najvišje vodstvene kadre, ki se želijo zaposliti na delovnem mestu, zaradi katerega bi lahko prišlo do nasprotja interesov po službovanju v javnem sektorju; poziva organ, naj se zgleduje po etičnem odboru Evropske centralne banke, ki objavlja svoja mnenja o primerih nasprotja interesov in pridobitni zaposlitvi po izteku mandata, da bi povečal preglednost v zvezi s temi vprašanji;

Notranje kontrole

31. ob upoštevanju pripomb in ugotovitev organa za razrešnico v zvezi s poročilom službe za notranjo revizijo o prihodkih in upravljanju po dejavnostih v Evropskem organu za vrednostne papirje in trge ugotavlja, da so bili sprejeti zadevni ukrepi, o katerih je bil dosežen dogovor;

32. ugotavlja, da je služba za notranjo revizijo leta 2019 izdala revizijsko poročilo o varnosti informacijske tehnologije in povezanih upravljavskih procesih in da je organ pripravil akcijski načrt za izboljšave; poziva organ, naj organu za podelitev razrešnice poroča o ukrepih, sprejetih v zvezi s tem;

33. ugotavlja, da je upravni odbor organa novembra 2018 sprejel nov okvir notranjih kontrol; ugotavlja, da je v prvem četrtletju 2020 opravil prvo letno oceno uspešnosti izvajanja načel notranje kontrole in sklenil, da sistem notranjih kontrol deluje dobro; je seznanjen, da je bilo odkritih 24 pomanjkljivosti, vendar so bile večinoma manjše in nobena ni porodila dvomov o obstoju in ustreznem delovanju načel, pač pa so bile v glavnem povezane z nadzornim okoljem in sestavinami kontrolnih dejavnosti, pa tudi z obveščanjem in komunikacijo;

Druge pripombe

34. je seznanjen, da je organ zaradi nejasnosti v zvezi z izstopom Združenega kraljestva iz Unije sprejel praktične pripravljalne ukrepe za primer, da dogovor ne bo dosežen, ter objavljal posodobljene izjave in ukrepe za aplikacije IT in podatkovne zbirke;

35. je seznanjen s prizadevanji organa za izboljšanje kibernetske varnosti in varstva podatkov;

36. ugotavlja, da se je organ novembra 2019 preselil v nove prostore v Parizu v tako imenovani stavbi „iBox“, ki se ponaša s potrdilom o visoki okoljski kakovosti, kvadratni meter pa je cenejši kot v starih prostorih;

37. poziva organ, naj se osredotoči na razširjanje rezultatov svojih raziskav širši javnosti;

38. sporoča, da so druge ugotovitve horizontalne narave, ki spremljajo sklep o razrešnici, zbrane v resoluciji z dne 29. aprila 2021 ([5]) o uspešnosti, finančnem poslovodenju in nadzoru agencij.

([4]) Sprejeta besedila, P9_TA(2020)0017.
([5]) Sprejeta besedila, P9_TA(2021)0215.